

UITSpraak VAN DE TUCHTComMISSIE

Kamer : Tucht
Leden van de kamer
(kamervoorzitter) : mr. E.A. Messer
(lid) : mr. G. Eelsing
(lid) : mr. R. Imhof
Zaaknummer : T2021007/2021-33-03

In de zaak van:

1. Meldsters

[melder 1]
[melder 2]
[melder 3]
[melder 4]
[melder 5]
[melder 6]
[melder 7]
[melder 8]

2. Aanklager

mr. J.B. Develing, namens de Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie (hierna: KNGU).

3. Betrokkene

[Beklaagde], [Adres beklagde]

4. De procedure

- Op 8 juni 2021 heeft de aanklager namens de KNGU tegen [beklaagde] aangifte gedaan van overtreding van het Algemeen Tuchtreglement 2020.
- Voorafgaand aan de aangifte heeft de aanklager een onderzoek laten uitvoeren door de onderzoekscommissie van het Instituut Sport Rechtspraak (hierna: ISR), waarbij afzonderlijk is gesproken met [meldster 1], [meldster 2], [meldster 3], [meldster 4], [meldster 5], [meldster 6], [meldster 7] en [meldster 8]. Van de gesprekken zijn gespreksverslagen gemaakt. Deze gespreksverslagen zijn aan de geïnterviewden gestuurd en door hen van commentaar voorzien. De [beklaagde] is uitgenodigd voor een onderzoeksgesprek. Hij heeft hier geen gebruik van gemaakt.
- Op 13 augustus 2021 heeft [beklaagde] een verweerschrift ingediend. Hij heeft daarbij 22 bijlagen overgelegd.
- Op 5 oktober 2021 heeft een mondelinge behandeling plaatsgevonden. Daarbij waren aanwezig: [beklaagde], bijgestaan door zijn advocaat mr. R.F.M. Klabbers, de aanklager mr. J.B. Develing en mr. P.J. Helgering (coördinator integriteitskwesities bij het ISR), [naam] namens de KNGU en als getuige namens de aanklager [meldster 1] en [meldster 7].
- Op verzoek van [beklaagde] en van de meldsters was een groot aantal toehoorders aanwezig.

- Namens [beklaagde] en namens de aanklager zijn spreekantekeningen overgelegd. Van de mondelinge behandeling zijn aantekeningen gemaakt door de juridisch secretaris.
- Op 4 oktober 2021 namens de aanklager ingebrachte aanvullende verklaringen van meldsters zijn in deze procedure niet toegelaten omdat deze te laat zijn ingediend.
- Ter zitting zijn gehoord als getuigen, meldster 1 en meldster 7.

5. Bevoegdheid en Ontvankelijkheid

- 5.1 De [beklaagde] is lid van de KNGU. De tuchtcommissie stelt vast dat de aangifte aan de eisen die daaraan in het Algemeen Tuchtreglement, meer in het bijzonder de hoofdstukken D. tot en met G. worden gesteld voldoet en dat er ook overigens geen formele bezwaren zijn om de tuchtzaak in behandeling te nemen.

6. De aangifte en het verweer

- 6.1. De aanklager heeft aangifte tegen [beklaagde] gedaan van:

Gedrag dat als gevolg heeft dat de waardigheid van een persoon wordt aangetast (artikel 4 lid 2 van het Tuchtreglement) waarbij de aanklager specifiek noemt:

iemand bespotten vanwege uiterlijk of gedrag (artikel 4 lid 2 onder c) en psychische of emotionele mishandeling, waarbij het bijvoorbeeld doch niet uitsluitend kan gaan om het zeer stelselmatig negeren (artikel 4 lid 2 onder g).

Daarnaast wordt [beklaagde] verweten het niet onmiddellijk stoppen (of doen stoppen) door feitelijke interventie van een klaarblijkende vorm van ongewenst gedrag waarvan [beklaagde] getuige is (i.c. het pesten van turnsters door andere turnsters), zie artikel 5 lid 2 sub a onder i.

De aanklager voert in de aangifte het navolgende aan :

De meldingen in het onderzoeksdossier komen voort uit verschillende meldingen van turnsters en hun ouders die in de afgelopen periode onder [beklaagde] hebben getraind. Daarnaast zijn er meldingen van trainers.

De incidenten die in de meldingen naar voren komen zien voornamelijk op de periode van 2018-2020, maar er zijn ook meldingen die betrekking hebben op eerdere perioden. Hoewel de incidenten die zijn gemeld uiteenlopen, komen de gedragingen van [beklaagde] in de verschillende meldingen overeen. In algemene zin heeft te gelden dat er bij de verschillende melders een zekere angst is voor [beklaagde].

Als het gaat over specifieke gedragingen verklaart een aantal meldsters dat zij het gevoel hebben gehad dat [beklaagde] hen negeert. Uit de meldingen komt het beeld naar voren dat [beklaagde] voornamelijk oog had voor de sporters waarmee hij wat kon bereiken. Als de sporters geblesseerd waren werden ze genegeerd. Ook zijn er meldingen dat turnsters bij blessures moesten doortrainen.

Uit de meldingen komt verder naar voren dat meldsters hebben ervaren dat betrokken ongewenste opmerkingen maakten over het gedrag dat zij vertoonden, hun uiterlijk of de status die zij hadden. Zij werden voor schut gezet.

Tenslotte wordt er in de meldingen gesproken over pestgedrag, ook van andere turnsters, waarbij niet tijdig werd ingegrepen. Meerdere meldsters verklaren over huilende trainers of turnsters; dit werd volgens de meldsters veroorzaakt door [beklaagde]. Ook schreeuwde [beklaagde] vaak, meldsters waren bang voor hem.

Gelet op de (recente) meldingen en het feit, dat de meldingen elkaar ondersteunen bij het beschrijven van de gedragingen van [beklaagde], stelt de aanklager dat het op basis van de meldingen, apart en in onderlinge samenhang gezien, aannemelijk is dat er ongewenst c.q. grensoverschrijdend gedrag in de zin van artikel 4 lid 2 van het Tuchtreglement heeft plaatsgevonden.

- 6.2. [Beklaagde] herkent zich niet in het geschetste beeld van de beschuldigingen en ontkent uitdrukkelijk dat er door hem dergelijk gedrag is vertoond.
- 6.3. Het verwijt dat [beklaagde] verantwoordelijk zou zijn voor een algemeen beeld van angst tijdens het turnen wordt uitdrukkelijk betwist. [Beklaagde] verwijst daarbij onder meer naar een gezamenlijke verklaring van ouders van de topsportgroep 2019-2020 waaruit een beeld van vertrouwen, bekwaamheid en veiligheid blijkt. Ook de brief van ex-topsport turnsters, en de verklaringen van een sportarts, psycholoog en fysiotherapeut, die deel uitmaken van het multidisciplinaire team van [beklaagde], ondersteunen volgens hem dit beeld van een veilig en pedagogisch verantwoord sportklimaat.
- 6.4. Voor wat betreft de specifieke gedragingen stelt [beklaagde] dat concretisering of onderbouwing daarvan ontbreekt en dat de verwijten niet door enig bewijsmiddel worden gestaafd. Het betreft overwegend meningen en waardeoordelen van individuele personen die telkens niet door enig ander bewijsmiddel worden ondersteund. Bovendien ontkent [beklaagde] dat hij zich opzettelijk verwijtbaar heeft gedragen zoals vereist voor de strafbaarheid in de zin van artikel 3 lid 3 Tuchtreglement. Dat [beklaagde] de turnsters stelselmatig zou hebben genegeerd wordt door hem gemotiveerd betwist. Dit geldt ook voor het verwijt dat hij turnsters zou hebben laten doortraineren met blessures. Ter onderbouwing van dit standpunt verwijst [beklaagde] naar de diverse verklaringen die door hem in de procedure zijn overgelegd. Deze verklaringen weerleggen volgens [beklaagde] ook de verwijten dat hij ongewenste opmerkingen over gedrag, uiterlijk of status richting de turnsters heeft gemaakt, dan wel dat hij niet heeft ingegrepen bij klaarblijkelijk ongewenst pestgedrag.
- 6.5. [Beklaagde] is van oordeel dat hij zich niet schuldig heeft gemaakt aan enige overtreding van het Algemeen Tuchtreglement en hij verzoekt de tuchtcommissie dan ook om hem vrij te spreken.

Strafeis

- 6.6. De aanklager heeft verzocht om [beklaagde] een schorsing op te leggen voor de periode van 18 maanden waarvan 12 maanden voorwaardelijk, met een proeftijd van 2 jaar ingaande op het moment dat de onvoorwaardelijke schorsing is beëindigd.

7. Beoordeling door de tuchtcommissie

- 7.1. De tuchtcommissie komt nu toe aan de beoordeling van de vermeende overtredingen en overweegt daartoe het volgende.
- 7.2. De overtredingen waar [beklaagde] van beschuldigd wordt, zouden zich met name hebben voorgedaan in de periode 2018-2020, toen hij als (hoofd) trainer/coach van de topsport afdeling (onder- en bovenbouw) werkzaam was bij [naam vereniging] te [plaats]. [Beklaagde] is al vanaf 1992 als trainer aan de vereniging verbonden. Inmiddels is de arbeidsovereenkomst tussen partijen ontbonden.

- 7.3. Drie ouders van turnsters die nu nog lid zijn van de vereniging en onderdeel uitmaken van de topsport afdeling 2019-2020 hebben in de zomer van 2020 melding gemaakt van grensoverschrijdend gedrag van [beklaagde]. Daarnaast heeft een drietal trainers uit andere afdelingen van de turnvereniging verklaringen afgelegd over de samenwerking met [beklaagde]. [Meldster 7], oud-turnster verklaart over periode rond 2003 waarin zij bij [beklaagde] topsport beoefende.
- 7.4. Van de zijde van [beklaagde] zijn verklaringen ingebracht van 14 van de 18 ouders van de topsportgroep van 2019-2020 die bij [beklaagde] trainde. Tevens is overgelegd een brief ondertekend door 11 oud-topsport turnsters die in de afgelopen jaren door [beklaagde] zijn begeleid. Daarnaast zijn er verklaringen van leden uit het multidisciplinaire team van de topsportafdeling en individuele verklaringen van turnsters en/of hun ouders.
- 7.5. Momenteel is de (internationale) turnwereld in opspraak door bekendmaking van ervaringen van (top)turnsters wereldwijd, over grensoverschrijdende gedrag binnen de turnsport. In Nederland is ook onderzoek gedaan naar misstanden in de turnsport. Dit heeft onder meer geresulteerd in het onderzoeksrapport “Ongelijke Leggers”.
- 7.6. De reikwijdte van deze tuchtprocedure is echter beperkter, want betreft alleen de aanklacht tegen [beklaagde].
- 7.7. De vraag die de tuchtcommissie in deze procedure moet beantwoorden, is of er voldoende bewijs geleverd is dat [beklaagde] zich aan de omschreven gedragingen schuldig heeft gemaakt, en of deze gedragingen gekwalificeerd kunnen worden als overtredingen van de artikelen 4 lid 2 en 5 lid 2 van het Tuchtreglement 2020 zoals hierboven in 6.1 nader is beschreven. In dat kader overweegt de tuchtcommissie het volgende.
- 7.8. De tuchtcommissie is van oordeel dat er onvoldoende bewijs is dat [beklaagde] zich schuldig heeft gemaakt aan voornoemde overtredingen en zal hierna uitleggen waarom.
- 7.9. De aanklager baseert zijn beschuldigingen op de verklaringen van de ouders van turnsters die nu nog lid zijn van de turnvereniging en trainsters die in het verleden met [beklaagde] hebben samengewerkt. Een oud-topsport turnster die in 2003 bij [beklaagde] heeft getraind heeft eveneens een verklaring afgelegd en is ter zitting als getuige gehoord. Hier staan tegen over de verklaringen van 14 andere ouders van de topsportploeg 2019-2020, verklaringen van oud-topsportturnsters en verklaringen van begeleiders van het topsport team die een ander beeld schetsen en de beschuldigingen van meldsters weerleggen.
- 7.10. De tuchtcommissie is van oordeel dat de verklaringen van de meldsters in het dossier en de verklaringen van de getuigen, te algemeen zijn, niet concreet zijn onderbouwd en vooral veel meningen bevatten.
- 7.11. Dat er sprake zou zijn van een angstcultuur onder verantwoordelijkheid van [beklaagde] is de tuchtcommissie uit het onderzoek en tijdens de behandeling ter zitting niet gebleken. Dat er tijdens de topsportperiode van de jonge turnsters wel eens sprake zou kunnen zijn van een veeleisende houding van de hoofdtrainer en dat dit als onplezierig of ongewenst of confronterend wordt beschouwd is denkbaar, maar zorgt niet per definitie voor een onveilig sportklimaat.
- 7.12. Voor wat betreft de specifieke gedragingen, zoals het verwijtbaar stelselmatig negeren van turnsters is de tuchtcommissie van oordeel dat dit uit hetgeen naar voren is gekomen uit het onderzoek en hetgeen getuigen hebben verklaard niet bewezen kan worden verklaard. De tuchtcommissie merkt daarbij op dat

het hier om turnsters gaat die al van af jonge leeftijd topsport bedrijven waarbij zij dagelijks in de turnhal met [beklaagde] hebben getraind. Een hoofdtrainer kan niet tijdens deze intensieve topsport trainingen de turnsters iedere keer evenveel aandacht geven. Dat de turnsters bij blessures in een aparte trainingsgroep met andere gekwalificeerde trainers uit het team van [beklaagde] trinden maakt niet dat er sprake is van een stelstelmatig negeren van de turnsters. Verder is er onvoldoende ondersteunend bewijs van het stelstelmatig laten doortrainen van turnsters met een ernstige blessure. Als dat mogelijk toch is gebeurd is niet aangetoond dat [beklaagde] weet had van de blessure.

- 7.13. Dat er sprake zou zijn van ongewenste opmerkingen over gedrag, uiterlijk of status is naar het oordeel van de commissie eveneens niet bewezen. De aantijgingen voor een dergelijk gedrag zijn te algemeen en niet voldoende concreet. De verklaringen van meldsters daarover worden bovendien niet in voldoende mate ondersteund door ander bewijs.
- 7.14. Dit geldt eveneens voor het verwijt dat er sprake zou zijn van het niet ingrijpen bij klaarblijkelijk pestgedrag. De aangifte bevat niets dat dit verwijt concretiseert.
- 7.15. De tuchtcommissie is concluderend van oordeel dat onvoldoende is komen vast te staan dat [beklaagde] grensoverschrijdend en daarmee tuchtrechtelijk verwijtbaar gedrag heeft vertoond. [Beklaagde] zal worden vrijgesproken.
- 7.16 Nu [beklaagde] wordt vrijgesproken, komen de aan de behandeling van deze zaak verbonden kosten ten laste van de KNGU.

8. Uitspraak:

De tuchtcommissie:

- spreekt [beklaagde] vrij;
- stelt de aan de behandeling van deze zaak verbonden kosten vast op €2.615,-

9. Beroep in geval van een uitspraak van de tuchtcommissie

De aanklager, degene die aangifte heeft gedaan, en de beklagde kunnen van een uitspraak van de tuchtcommissie beroep instellen bij de commissie van beroep. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt vier weken na de datum van ontvangst van de uitspraak van de tuchtcommissie, die geacht wordt twee dagen na de datum van verzending te zijn gelegen, tenzij de beklagde overtuigend aannemelijk kan maken dat hij niet eerder van de uitspraak van de tuchtcommissie heeft kunnen kennisnemen. Wanneer de uitspraak voordien per e-mail is toegezonden vangt de beroepstermijn aan vanaf de datum waarop de uitspraak per aangetekende brief is toegezonden. Het beroep wordt schriftelijk en gemotiveerd ingesteld. Het beroepschrift wordt per aangetekende brief of elektronisch per e-mail toegezonden aan de commissie van beroep

Amsterdam, 26 oktober 2021

mr. E.A. Messer
(kamervoorzitter)

mr. A.M. Heiner
(juridisch secretaris)

Afschrift verzonden d.d.:
Paraaf ambtelijk secretaris: